

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Część I. KORZENIE KONKURENCYJNOŚCI W EKONOMII	13
1. Koncepcje konkurencji w ekonomii	13
1.1. Szkoła klasyczna	13
1.2. Teoria Karola Marksa	18
1.3. Neoklasyczna koncepcja konkurencji	19
1.4. Teoria gier	28
1.5. Keynesizm i postkeynesizm	31
1.6. Szkoła austriacka	33
1.7. Ekonomia ewolucyjna	34
1.8. Trendy w ekonomii menedżerskiej	36
1.9. Podsumowanie	43
2. Teoretyczne aspekty konkurencyjności	48
2.1. Istota i definicje konkurencyjności	48
2.2. Poziomy konkurencyjności	51
2.3. Konkurencyjność <i>ex ante</i> a konkurencyjność <i>ex post</i>	53
2.4. Konkurencyjność podażowa a konkurencyjność popytowa	59
2.5. Konkurencyjność wewnątrzbranżowa a konkurencyjność międzybranżowa	60
2.6. Konkurencyjność na rynku krajowym a konkurencyjność na rynku zagranicznym	61
2.7. Porównania konkurencyjności – różnica, przewaga i luka konkurencyjna	63
2.8. Podsumowanie	65

CZĘŚĆ II. KONKURENCYJNOŚĆ NA RÓŻNYCH POZIOMACH

SYSTEMÓW GOSPODARCZYCH	67
3. Konkurencyjność w ujęciu mikroekonomicznym.	67
3.1. Konkurencyjność przedsiębiorstwa – ujęcie modelowe	67
3.2. Makroekonomiczne determinanty konkurencyjności przedsiębiorstwa oraz mierniki konkurencyjności na poziomie makro	68
3.3. <i>Mezoeconomiczne determinanty konkurencyjności przedsiębiorstwa</i> oraz mierniki konkurencyjności na poziomie mezo	72
3.4. Mikroekonomiczne determinanty konkurencyjności przedsiębiorstwa ..	77
3.5. Problemy z pomiarem zmiennych opisujących konkurencyjność przedsiębiorstwa	77
3.6. Operacjonalizacja pojęć: „pozycja konkurencyjna”, „potencjał konkurencyjny” i „strategia konkurencyjna”	90
3.7. Podsumowanie	99
4. Konkurencyjność w ujęciu mezoeconomicznym	100
4.1. Mezoekonomia – kierunki badań i jej przydatność w studiach nad konkurencyjnością gospodarki	100
4.2. Ekonomia branży – geneza i przedmiot badań	105
4.3. Branża – pojęcie, dylematy definicyjne	105
4.4. „Diamant” Michaela Portera – prezentacja i krytyka	107
4.5. Pojęcie konkurencyjności branży	112
4.6. Determinanty międzynarodowej konkurencyjności branży	114
4.7. Miary międzynarodowej pozycji konkurencyjnej branży	121
4.8. Podsumowanie	124
5. Konkurencyjność w ujęciu makroekonomicznym	126
5.1. Poziom makroekonomiczny a konkurencyjność	126
5.2. Czynniki determinujące potencjał konkurencyjny gospodarki	131
5.3. Pozycja konkurencyjna gospodarki	133
5.4. Miary potencjału konkurencyjnego gospodarki	134
5.5. Miary międzynarodowej pozycji konkurencyjnej kraju	141
5.6. Stabilność makroekonomiczna a konkurencyjność	145
5.7. Podsumowanie	151
6. Konkurencyjność na poziomie lokalnym	153
6.1. Obszary konkurencyjności lokalnej	153
6.2. Uwarunkowania wewnętrzne konkurencyjności na poziomie lokalnym	160
6.3. Uwarunkowania zewnętrzne konkurencyjności na poziomie lokalnym	170
6.4. Rankingi konkurencyjności gmin	175

6.5. Narzędzia kształtowania i podnoszenia konkurencyjności na poziomie lokalnym	177
6.6. Podsumowanie	180
7. Konkurencyjność gospodarek w ujęciu regionalnym.	181
7.1. Kluczowe elementy teorii makroekonomicznych w zakresie konkurencyjności regionalnej	181
7.2. Obszary konkurencyjności regionalnej na przykładzie Polski	188
7.3. Wskaźniki konkurencyjności regionalnej i ich interpretacja oraz podstawowe metody analiz regionalnych w zakresie badań konkurencyjności	195
7.4. Działania władz regionalnych na rzecz podnoszenia konkurencyjności – przegląd różnych instrumentów ze szczególnym uwzględnieniem działań w Unii Europejskiej	200
7.5. Podsumowanie	205
8. Wpływ polityki gospodarczej na konkurencyjność	207
GOSPODAREK	207
8.1. Struktura zadania wyznaczania polityki gospodarczej	207
8.2. Polityka fiskalna a konkurencyjność	211
8.3. Polityka pieniężna a konkurencyjność	212
8.4. Współczesne uwarunkowania polityki gospodarczej	213
8.5. Polityka kursowa a konkurencyjność	216
8.6. Pozycja instytucjonalna banków centralnych	217
8.7. Wpływ polityki gospodarczej na konkurencyjność w okresie transformacji	222
8.8. Podsumowanie	223
9. Konkurencyjność a uwarunkowania prawne polityki konkurencyjności w Unii Europejskiej.	224
9.1. Istota polityki konkurencyjności i jej znaczenie dla konkurencyjności	224
9.2. Uzasadnienie prowadzenia polityki konkurencyjności w Unii Europejskiej	226
9.3. Praktyki ograniczające konkurencyjność	227
9.4. Nadużycie pozycji dominującej	232
9.5. Kontrola koncentracji	235
9.6. Pomoc państwa	240
9.7. Europejska Sieć Konkurencyjności	244
9.8. Podsumowanie	246

Część III. STUDIA NAD MIĘDZYNARODOWĄ KONKURENCYJNOŚCIĄ

10. Metodologia badań konkurencyjności gospodarek narodowych	
– rankingi konkurencyjności	248
10.1. Prezentacja wybranych rankingów konkurencyjności	249
10.2. Podsumowanie – zalety i wady rankingów	270
11. Konkurencyjność Unii Europejskiej na tle założeń Strategii Lizbońskiej	
Strategii Lizbońskiej	274
11.1. Strategia Lizbońska jako dokument określający pozycję konkurencyjną <i>ex ante</i> Unii Europejskiej	274
11.2. Redefinicja założeń Strategii Lizbońskiej w 2005 roku w związku z rosnącą luką konkurencyjną regionu Unii Europejskiej w relacji do innych silnych gospodarek w świecie	280
11.3. Zmienne opisujące pozycję konkurencyjną Unii Europejskiej w ujęciu Strategii Lizbońskiej	283
11.4. Realizacja założeń Strategii Lizbońskiej w Polsce – priorytety przyjęte przez Polski Krajowy Program Reform	289
11.5. Wątpliwości związane z realizacją założeń Strategii Lizbońskiej	292
11.6. Podsumowanie	294
12. Miejsce Polski w rankingach konkurencyjności i ocena gospodarki polskiej przez pryzmat różnych mierników ekonomicznych	
12.1. Pozycja konkurencyjna Polski w wybranych rankingach	295
12.2. Pozycja konkurencyjna Polski względem największych gospodarek wschodzących	308
12.3. Pozycja konkurencyjna oraz potencjał konkurencyjny Polski na podstawie analizy mierników społeczno-gospodarczych	311
12.4. Rządowa strategia konkurencyjności międzynarodowej Polski	325
12.5. Podsumowanie	333
Literatura	335
Alfabetyczny wykaz haseł	343